

Richtlijn aanpak boomziekten en plagen
in de openbare ruimte

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Waarom een richtlijn aanpak boomziekten en plagen in de openbare ruimte?	3
1.1 Boomziekten en plagen	3
1.2 Doel richtlijn aanpak boomziekten en plagen	3
1.3 Kaders richtlijn aanpak.....	4
1.4 Leeswijzer	4
2. De Alphense manier: welke richtlijnen hanteren we?	5
2.1 De natuur is aan zet	5
2.2 Behoud en versterking door bestendig beheer en onderhoud, ontwerp en aanleg .	5
2.3 Toepassen divers assortiment	5
2.4 Tegengaan verrommeling openbare ruimte	5
2.5 Hanteren handboek bomen.....	6
3. Indeling risicogroep en beheerstrategie	7
3.1 Quarantaine organisme	7
3.2 Risico volksgezondheid	7
3.3 Veiligheidsrisico	7
3.4 Overlastrisico	8
3.5 Risico vermindering conditie	8
3.6 Actuele dreiging	8
4. Hoe betrekken we de samenleving?	9
4.1 Communicatie bij plagen	9
4.2 Communicatie bij ziekten	10
5. Wat gaat het kosten?	10

1. Waarom een richtlijn aanpak boomziekten en plagen in de openbare ruimte?

1.1 Boomziekten en plagen

Ziekten en plagen bij bomen zijn een natuurlijk verschijnsel. Sommige komen vrijwel ieder jaar voor, bijvoorbeeld de Eikenprocessierups. Andere plagen zijn minder vaak in Nederland voorgekomen, zoals bijvoorbeeld de Aziatische Boktor. In het geval van Xylella zelfs nog nooit, maar de dreiging is er wel. Gezonde bomen zijn veerkrachtig en geven ziekten en plagen weinig kans. Een verzwakte boom heeft weinig weerstand tegen een ziekte of plaag en kan makkelijker aangetast worden. Voorheen vormden bomenziekten als de Watermerkziekte en de Iepziekte de grootste bedreiging voor ons bomenbestand. De afgelopen twee decennia zijn daar de Kastanjabloedingsziekte, Massaria en de Essentaksterfte bijgekomen. Recent hebben we ook de acute Eikensterfte en de Roetschorsziekte bij de esdoorn kunnen constateren. De verwachting is dat er de komende jaren steeds meer boomziekten maar ook plagen bij gaan komen. Dit als gevolg van veranderingen in omgevingsfactoren (langdurige droogte of piekneerslag) en meer transport van plantmateriaal over de gehele wereld waarmee ook boomziekten en plagen worden vervoerd. Maar ook het gebruikte assortiment, straling, beschadigingen, monoculturen en slechte groeiplaatsen zijn belangrijke oorzaken van ziekten en plagen.

1.2 Doel richtlijn aanpak boomziekten en plagen

Er is reeds een beleidsnotitie bomen (164414) vastgesteld met daarin aandacht voor een aantal voorkomende boomziekten. Voorliggende richtlijn geeft een nadere uitwerking van de risico's van boomziekten zoals aangekondigd in de beleidsnotitie bomen en een aanvulling op de beschreven boomziekten en plagen. Door voorliggende richtlijn op en vast te stellen komt er houvast in de aanpak, preventief, na constatering van een ziekte of plaag en bij de monitoring. Deze aanpak kan nu projectmatig en efficiënt zijn omdat sommige ziekten en plagen immers niet meer af en toe maar standaard voorkomen in de openbare ruimte en er ook plagen zijn die separaat van bomen bestaan. De richtlijn geeft daarmee input voor een jaarplanning met een structureel budget om ziekten en plagen te voorkomen, aan te pakken en te monitoren. Doordat er in de richtlijn ook risicogroepen vastgesteld zijn met een beheerstrategie is er ook inzicht in wat de gemeente moet doen bij constatering van een nieuwe ziekte of plaag.

Na vaststelling van de richtlijn aanpak ziekten en plagen in de openbare ruimte is de richtlijn een document dat bij het dagelijkse werk toegepast kan worden. De richtlijn zal een keer per drie jaar herijkt worden, eventuele nieuwe boomziekten en plagen kunnen toegevoegd worden evenals ontwikkelingen in aanpak of nieuw genomen collegebesluiten. Ook kan ter nadere uitwerking van het bomenbeleid en de richtlijn boomziekten en plagen een volledig overzicht gemaakt worden van het bomenbestand, de aangetaste bomen en de gezonde bomen.

Collegebesluiten die ten tijde van het opstellen van voorliggende richtlijn zijn genomen, zijn uiteraard al van kracht. Deze betreffen het Draaigatje, de Eikenprocessierups, de Japanse Duizendknoop en de Kastanjabloedingsziekte. Dit geldt tevens voor andere vastgestelde beleidsstukken zoals het afvalbeleidsplan en het bomenbeleid.

Draaigatje (267269) Eikenprocessierups (265382) Japanse duizendknoop (158090) Kastanjabloedingsziekte (2009)

1.3 Kaders richtlijn aanpak

Voorliggende 'Richtlijn Aanpak Boomziekten en Plagen in de openbare ruimte' biedt handvaten hoe boomziekten en plagen kunnen worden bestreden en wanneer dit zinvol is. Naast de ziekten en plagen die zich concentreren op bomen, worden we geconfronteerd met plagen die zelfstandig opereren. Zo ervaren we overlast van ratten en muizen en recentelijk van het Draaigatje en de Japanse Duizendknoop. De voorliggende richtlijn stipt deze plagen ook aan. Ziekten en plagen die niet of nauwelijks in gemeentelijk areaal voorkomen worden niet behandeld, denk hierbij aan de buxusmot. De richtlijn gaat over ziekten en plagen op het land en de uitgebreide lijst van, invasieve soorten in de watergangen komt daarmee niet in deze richtlijn aan de orde.

Overzicht boomziekten en plagen die uitgewerkt zijn in deze richtlijn en de bijbehorende bijlage (onderstaand op alfabetische volgorde)

Boomziekten	Plagen	
Acute eikensterfte	Berenklauw	Muizen en ratten
Bacterievuur	Bladluis	Oost-Aziatische boktor
Essentaksterfte	Draaigatje	Spinselmot
Iepziekte	Eikenprocessierups	Vuurwants
Kastanjebloedingsziekte	Japanse duizendknoop	Wilgenhoutrups
Massaria	Kastanjemineermot	Xylella
Roetschorsziekte	Kleine berkenwanst	Zwammen
Verwelkingsziekte	Moerbei schildluis	
Watermerkziekte	Muskuseend	

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de Alphense manier weer voor het beheren van ziekten en plagen. Er worden vijf richtlijnen geschetst die ten grondslag liggen aan de beheerstrategie.

De beheerstrategie komt aan de orde in hoofdstuk 3. Door uit te gaan van de risicogroep ontstaat een beheerstrategie die vervolgens ook toegepast kan worden bij het verschijnen van een nieuwe dan wel niet benoemde ziekte of plaag. De beheerstrategie per boomziekte en plaag is een nadere uitwerking en is dan ook weergegeven in een bijlage met daarbij een detailtoelichting per ziekte en plaag. In de bijlage is tevens een verklarende woordenlijst te vinden. Hoofdstuk 3 sluit af met een overzicht van actuele boomziekten en plagen.

Hoofdstuk 4 schetst de richtlijnen voor het betrekken van de samenleving bij de aanpak van ziekten en plagen. Het betrekken van de samenleving bij de aanpak van boomziekten en plagen verschilt per gebeurtenis en per soort maatregel.

De kosten die behoren bij de aanpak van boomziekten en plagen zijn tot slot terug te vinden in hoofdstuk 5. Deze zijn gebaseerd op de ziekten en plagen die nu in de gemeente aanwezig zijn. Voor het mogelijk maken van een projectmatige, structurele aanpak wordt voorgesteld om een reserve in te richten.

2. De Alphense manier: welke richtlijnen hanteren we?

2.1 De natuur is aan zet

Onder invloed van klimaatsverandering en toenemend transport van plantmateriaal zijn er in Nederlandse bomen steeds meer boomziekten en plagen, ook in Alphen aan den Rijn. De omvang en impact verschilt vaak sterk. Zo geeft de bladluis overlast in de vorm van kleverige honingdauw, maar vormt het verder geen risico. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Massaria met het risico op takbreuk uit volwassen Platanen. Het uitgangspunt van de gemeente Alphen aan den Rijn, zoals ook beschreven in het groenbeleidsplan en de beleidsnotitie bomen, is om terughoudend te zijn bij het bestrijden van ziekten en plagen: de natuur is aan zet. Alleen bij gezondheids- of veiligheidsrisico's voor mens en/of boom grijpt de gemeente in. De gemeente bestrijdt daarnaast plaagdieren alleen op gemeentegrond én alleen als er sprake is van, of risico is op, een plaag.

2.2 Behoud en versterking door bestendig beheer en onderhoud, ontwerp en aanleg

De actualiteit van boomziekten vraagt om een actuele visie en beleid. Behoud en versterking van de kwaliteit van het bomenbestand is het uitgangspunt. Om ziekten en plagen zoveel mogelijk te voorkomen is bestendig beheer en onderhoud noodzakelijk. Ook bij het ontwerp en de aanleg van boomarealen kan rekening gehouden worden met het voorkomen van ziekten en plagen. Aangetoond is dat optimale groeiplaatsomstandigheden, genetische variatie, een soortenrijk assortiment en het planten van dikkere bomen niet alleen het beheer eenvoudiger maakt, maar ook de kans op ziekten en plagen terugdringt. De juiste boom op de juiste plek, zodat de boom de ruimte krijgt om uit te groeien naar zijn natuurlijke habitus, zorgt voor sterke en vitale bomen. Diversiteit in beplanting is een belangrijke factor voor een stabiel evenwicht. Het gebruik van zaailingen zorgt voor meer genetische diversiteit. Het vermijden van veel bomen van hetzelfde soort, zogenaamde monoculturen, is belangrijk. Zeker in het kunstmatige evenwicht van het stedelijk gebied is het gebruik van uitheemse soorten, die minder of niet gevoelig zijn voor de beschreven ziekten en plagen, aan te bevelen. De diversiteit kan tevens verhoogd worden door gebruik te maken van gelaagdheid: boom-struik-kruidenstrooisel laag.

2.3 Toepassen divers assortiment

Vanzelfsprekend is beheer en onderhoud gericht op het voorkomen van boomziekten en plagen. Deels helpt de natuur daarbij. Een soortenrijk en divers assortiment zorgt voor evenwicht. Na verstoring zorgen natuurlijke processen, als successie of interactie tussen flora en fauna, weer voor evenwicht. Dit kost tijd. In de stad wordt vaak sneller ingegrepen waardoor er voor stadsbomen een kunstmatig evenwicht ontstaat. Natuurlijke vijanden hebben daardoor vaak weinig kans een populatie op te bouwen. Ook in een kunstmatig evenwicht zijn maatregelen mogelijk om ziekten en plagen minder kans te geven. Om natuurlijke vijanden meer kans te geven, zijn juiste plantcombinaties van waardplanten, eventuele andere voedselbronnen en alle “faciliteiten” die natuurlijke vijanden nodig hebben belangrijk.

2.4 Tegengaan verrommeling openbare ruimte

Een schone opgeruimde openbare ruimte zorgt ervoor dat plaagdieren zoals ratten en muizen minder vaak voorkomen. Het afvalbeleid, de wijze waarop afval aangeboden kan worden en handhaving plaatsvindt op de naleving van de regels, speelt hierbij een belangrijke rol. Afval op straat trekt plaagdieren aan omdat er voedselresten tussen het afval kunnen zitten. Denk aan afvaldumpingen (van vuilniszakken), niet afgesloten in de openbare ruimte geplaatste (GFT-)containers en overvolle prullenbakjes met straatafval.

2.5 Hanteren handboek bomen

De gemeente hanteert het handboek bomen van het Norminstituut bomen¹ bij alle voorkomende boomwerkzaamheden. Zowel intern als extern, in bestekken, werkvoorbereiding en uitvoering, is dit handboek leidend. Bij constatering van boomaantastingen is het belangrijk de oorzaak te achterhalen. Zo is aanpak van de bron van boomziekten en plagen mogelijk in plaats van het bestrijden van de symptomen. Wanneer de oorzaak gevonden en opgelost wordt, kan terugkeer mogelijk voorkomen worden. Bij de meeste ziekten en plagen geldt dat bij tijdig ingrijpen de boomaantasting minimaal blijft. Het adequaat reageren op meldingen is erg belangrijk. Daarnaast monitort de Gemeente Alphen aan den Rijn zelf haar bomenbestand via een boomveiligheidscontrole (BVC). Ieder jaar wordt circa 1/3 van het totale bestand geïnspecteerd. Deze controle is gericht op zichtbare gebreken van bomen, als bijvoorbeeld plakoksels of scheefstand. Tevens worden geconstateerde ziekten of plagen gemeld, welke ook een relatie kunnen hebben met de geconstateerde afwijkingen van de boom.

¹ <https://www.norminstituutbomen.nl/producten/handboek-bomen/>

3. Indeling risicogroep en beheerstrategie

1. Quarantaine organisme: verwijderen alle waardplanten rondom de vindplaats
2. Risico volksgezondheid: binnen de bebouwde kom veroorzakers verwijderen. Buiten de bebouwde kom alleen verwijderen om verspreiding tegen te gaan.
3. Veiligheidsrisico: aangetast materiaal verwijderen en vernietigen dan wel laten staan en als attentieboom inzetten
4. Overlast risico: bestrijden als het een plaag wordt of overlast geeft
5. Risico vermindering conditie: geen actie

3.1 Quarantaine organisme

De Aziatische boktor en *Xylella* zijn quarantaine organismen. Bij constatering neemt de NVWA de controle over vanwege de grote risico's op verdere verspreiding en de gevolgen voor de Nederlandse boomteelt en het landelijke bomenbestand. Bestrijding vindt plaats door het verwijderen van alle waardplanten rondom de vindplaats van het organisme. Dit veelal in combinatie met een in- en exportverbod van plantmateriaal en uitgebreide inspecties van aanwezig plantmateriaal. Een groot (economisch) risico voor de sierteeltsector in de Greenport Boskoop. De rol van de Gemeente Alphen aan den Rijn is bij een dergelijke opruimactie gering², de uitvoering van de werkzaamheden ligt bij de NVWA. De financiële gevolgen drukken wel op de gemeentelijke budgetten. Ook voor wat betreft eventuele monitoring is de gemeente afhankelijk van de eisen van de NVWA.

3.2 Risico volksgezondheid

De Eikenprocessierups kan allergische reacties opleveren bij mensen en is daarom een risico voor de volksgezondheid³. Ook de Berenklauw, de Roetschorsziekte en de Kleine Berkenwants kunnen overlast bij mensen (en dieren) veroorzaken. Preventieve maatregelen neemt de gemeente niet, met uitzondering van maatregelen om de eikenprocessierups tegen te gaan.

De bestrijding van plagen die een risico vormen voor de volksgezondheid is afhankelijk van de locatie, niet overal zal overlast ontstaan. Binnen de bebouwde kom zullen de veroorzakers doorgaans worden verwijderd. In het buitengebied is dit niet altijd nodig, anders dan met het doel om verdere verspreiding tegen te gaan. Monitoring bestaat voornamelijk uit het documenteren van de aanwezigheid van een plaag in de gemeente, uit het informeren van de gemeentelijke boomverzorgers en uit het inspecteren van de waardplanten.

3.3 Veiligheidsrisico

Veruit de meeste ziekte en plagen behoren tot deze risicogroep. Preventieve maatregelen kunnen genomen worden om (sommige) boomziekten en plagen te voorkomen. Het soort maatregel verschilt per gebeurtenis (zie uitwerking in de bijlage). Bij een veiligheidsrisico betreft het een risico voor de omgeving, waarbij de gemeente dus verplicht is handelend op te treden. Wanneer door een aantasting takbreuk plaats kan vinden in takken dikker dan vier centimeter, of wanneer hele bomen om zouden kunnen vallen is er een veiligheidsrisico. Een voorbeeld is *Massaria* waarbij takken uit platanen kunnen breken. Ook de Kastanjebloedingsziekte⁴, Essentaksterfte, Iepziekte, Verwelkingsziekte, Watermerkziekte, Bacterievuur, Acute eikensterfte, de Wilgenhoutrups, Moerbeischildluis en Zwammen zorgen voor een aftakeling van de boom waardoor ingrijpen op basis van de zorgplicht soms noodzakelijk is. Na constatering van de aantasting zal de gemeente veelal aangetast materiaal verwijderen en afvoeren. Ook kan besloten worden om de boom te laten staan om verdere verspreiding te voorkomen. Deze bomen kunnen aangemerkt worden als een zogenaamde attentieboom of een risico boom. Bij een attentie boom is er een zichtbaar gebrek, maar is er nog geen verhoogd risico. Een attentieboom wordt jaarlijks geïnspecteerd via een Boom veiligheids Controle

² In de bijlage staat bij quarantaine organismen bij het inzetten van de maatregel nvt, omdat de regie bij de NVWA ligt

³ Over de aanpak eikenprocessierups is separaat een collegebesluit genomen. In de bijlage staan maatregelen vermeld, bij inzetten staat nvt omdat de maatregelen uit het separate collegevoorstel van kracht zijn.

⁴ Over de aanpak Kastanjebloedingsziekte is separaat een collegebesluit genomen. In de bijlage staan maatregelen vermeld, bij inzetten staat nvt omdat de maatregelen uit het separate collegevoorstel van kracht zijn.

(BVC). Bij een risico boom is een gebrek zichtbaar dat direct tijdens de controle al een risico vormt. Hierop moet nader onderzoek worden gedaan en daarbij worden in het kader van veiligheid beheermaatregelen bepaald. Standaard worden bomen iedere drie jaar onderworpen aan een BVC inspectie.

3.4 Overlastrisico

Bladluis valt onder deze categorie door de kleverige afscheiding van de luizen. De overlast betreft veelal het vuil worden van auto's en andere voorwerpen onder de bomen. Ook de Vuurwants, Muizen en ratten, Muskus eenden, het Draaigatje en de Japanse duizendknoop⁵ vallen in deze categorie door aanwezigheid in grote getalen, het invasieve karakter of het soms binnentreden van woningen. Preventieve maatregelen zijn soms mogelijk zoals het voorkomen van verrommeling van de omgeving en door het inzetten van natuurlijke vijanden. Op het moment dat het een plaag wordt of overlast geeft gaat de gemeente over tot bestrijding met inzet van bij de gebeurtenis behorende passende maatregelen. Monitoring behelst voor sommige plagen het in kaart brengen van de populatie of het documenteren van de aanwezigheid van een plaag in de gemeente.

3.5 Risico vermindering conditie

Kastanjemineermot is een voorbeeld van een vermindering van de conditie vanwege het blad dat vroegtijdig afvalt. Ook de Spinselmot valt in deze categorie. Er is hierbij geen gevaar voor de boom of de mens. De gemeente onderneemt hierbij geen preventieve of curatieve actie en ook is monitoring niet van toepassing.

3.6 Actuele dreiging

De richtlijn boomziekten en plagen geeft een overzicht van risicogroepen en de beheerstrategie. In de bijlage zijn veel voorkomende boomziekten (9 stuks) en plagen (16 stuks) weergegeven. Niet alle boomziekten en plagen zijn actueel in onze gemeente. Onderstaande tabel geeft een overzicht van boomziekten en plagen in de verschillende risicogroepen. Actuele boomziekten en plagen zijn gemarkeerd.

Quarantaine organismen	Risico volksgezondheid	Veiligheidsrisico	Overlast risico	Risico vermindering conditie
Oost-Aziatische boktor Xylella	Berenklauw Eikenprocessierups Kleine berkenwants Roetschorsziekte	Acute eikensterfte Bacterievuur Essentaksterfte Iepziekte Kastanjabloedingsziekte Massaria Moerbei schildluis Verwelkingsziekte Watermerkziekte Wilgenhoutrups Zwammen	Bladluis Draaigatje Japanse duizendknoop Muizen en ratten Muskuseend Vuurwants	Kastanjemineermot Spinselmot

⁵ Over de aanpak Draaigatje en Japanse Duizendknoop zijn separate collegebesluiten genomen. In de bijlage staan maatregelen vermeld, bij inzetten staat nvt omdat de maatregelen uit het separate collegevoorstel van kracht zijn

Onbekende aantastingen

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft zich ingezet om onbekende boomaantastingen in beeld te brengen. De Bomenwacht heeft een monitoringsrapport gemaakt waarin op drie momenten 121 bomen gemonitord zijn. Hierbij is komen vast te staan dat de vitaliteit van bomen die bastscheuren, bastknobbels of bastbloedingen vertonen duidelijk minder vitaal zijn. Deze bomen zijn hierdoor veel kwetsbaarder dan niet hiermee aangetaste soorten. Het betreft ziekten die herhaaldelijk door WUR en PD zijn onderzocht en waarbij geen pathogeen kon worden vastgesteld.

4. Hoe betrekken we de samenleving?

Het betrekken van de samenleving bij de aanpak van boomziekten en plagen verschilt per gebeurtenis en per soort maatregel.

4.1 Communicatie bij plagen

Onderstaand volgen de algemene richtlijnen voor de communicatie bij plagen:

- Bij plagen in de risicogroep 'quarantaine organismen' vindt de communicatie plaats door c.q. onder regie van de NVWA.
- Bij plagen in de risicogroep 'veiligheidsrisico' wordt er niet gecommuniceerd naar de samenleving, zowel de gebeurtenis als de handelingen die de gemeente verricht zullen niet merkbaar zijn voor de omgeving.
- Bij plagen in de risicogroep 'risico vermindering conditie' communiceert de gemeente reactief bij vragen van inwoners. Deze plagen kunnen immers wel opvallen in de openbare ruimte en daar kunnen mensen vragen over stellen. De gemeente legt dan uit waarom handelingen vanuit de gemeente uitblijven.
- Bij plagen in de risicogroep 'overlast risico' communiceert de gemeente bij het verrichten van curatieve handelingen lokaal en wanneer er een uitbraak van de plaag is. De gemeente communiceert preventief over de meeste plagen in deze categorie om een grote uitbraak te voorkomen en over wat de inwoners daaraan kunnen bijdragen (zoals eenden niet voeren en openbare ruimte schoonhouden).
- Bij plagen in de risicogroep 'risico volksgezondheid' vraagt de gemeente aan mensen om te melden wanneer een gebeurtenis zichtbaar is ('herkent u ... informeer ons'). Over gebeurtenissen die niet vaak voorkomen communiceert de gemeente niet.
- De gemeente communiceert niet over de monitoringsacties.

Plaag	Risicogroep	Preventief	Curatief	Monitoring
Bladluis	Overlast risico	nee	ja	nvt
Draaigatje	Overlast risico	ja	ja	nvt
Japanse duizendknoop	Overlast risico	ja	ja	nvt
Muizen en ratten	Overlast risico	ja	ja	nvt
Muskuseend	Overlast risico	ja	ja	nvt
Vuurwants	Overlast risico	nee	ja	nvt
Oost-Aziatische boktor	Quarantaine organismen	nvt	NVWA	nvt
Xylella	Quarantaine organismen	nvt	NVWA	nvt
Kastanjemineermot	Risico vermindering conditie	nee	nee	nvt
Spinselmot	Risico vermindering conditie	nee	nee	nvt
Berenklauw	Risico volksgezondheid	ja	nee	nvt
Eikenprocessierups	Risico volksgezondheid	ja	ja	nvt
Kleine berkenwants	Risico volksgezondheid	nee	nee	nvt
Moerbeï schildluis	Veiligheidsrisico	nee	nee	nvt
Wilgenhoutrups	Veiligheidsrisico	nee	nee	nvt
Zwammen	Veiligheidsrisico	nee	nee	nvt

4.2 Communicatie bij boomziekten

Boomziekten komen voor in de risicogroepen 'risico volksgezondheid' en 'veiligheidsrisico'. Onderstaand volgen de algemene richtlijnen voor de communicatie bij boomziekten:

- De gemeente communiceert niet preventief omdat niet bekend is wanneer een ziekte kan of zal ontstaan.
- De gemeente communiceert niet over de monitoringsactiviteiten tenzij een VTA of BVC wordt aangekondigd (als dat op dat moment nieuwswaarde heeft).
- De gemeente communiceert altijd als er curatieve maatregelen worden genomen. Afhankelijk van de omvang van de effecten van de ziekte (het aantal bomen dat aangetast is) is de communicatie lokaal of gemeentebreed.

Boomziekte	Risicogroep	Preventief	Curatief	Monitoring
Acute eikensterfte	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt
Bacterievuur	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt
Essentaksterfte	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt
Iepziekte	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt
Kastanjabloedingsziekte	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt
Massaria	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt
Roetschorsziekte	Risico volksgezondheid	nvt	Ja	nvt
Verwelkingsziekte	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt
Watermerkziekte	Veiligheidsrisico	nvt	Ja	nvt

5. Wat gaat het kosten?

De risicogroep en de actualiteit bepaalt of de gemeente handelend optreedt. Om de maatregelen uit te voeren is budget nodig. Sommige maatregelen vallen onder regulier beheer, voor andere maatregelen moet het structurele budget georganiseerd worden. Onderstaande tabel geeft de actuele boomziekten en plagen weer en geeft aan of de maatregelen die passend zijn bij de risicogroep waar de ziekte of plaag toe behoort onder regulier beheer vallen dan wel of er extra (structureel) geld voor wordt aangevraagd.

Gebeurtenis	Regulier beheer
Berenklauw	Ja
Kastanjabloedingsziekte	Ja*
Muizen en ratten	Ja
Zwammen	Ja
Draaigatje	Nee, maatregelen opnemen onder extra (structureel) geld
Eikenprocessierups	Nee, maatregelen opnemen onder extra (structureel) geld
Essentaksterfte	Nee, maatregelen opnemen onder extra (structureel) geld
Japanse duizendknoop	Nee, maatregelen opnemen onder extra (structureel) geld
Massaria	Nee, maatregelen opnemen onder extra (structureel) geld

* Het budget zoals opgenomen in en verkregen via het collegevoorstel betreffende de Kastanjabloedingsziekte is uitgegeven. Het aantal kastanje is inmiddels sterk gereduceerd, 10 tot 20 procent van de Kastanjes is nog maar over. De laatste zieke bomen worden geruimd binnen regulier budget.

Voor de bestrijding en/of beheersing van het Draaigatje, de Eikenprocessierups, Japanse Duizendknoop, Essentaksterfte en Massaria is goed in beeld wat de financiële gevolgen zijn (zie onderstaande tabel). Voor het Draaigatje, de Eikenprocessierups en de Japanse Duizendknoop zijn eerder collegevoorstellen aangeboden aan het bestuur. Voor de Essentaksterfte is in 2020 een

Rapportage essenmonitoring door Tree-o-logic opgesteld. Momenteel zijn 4.336 van de in totaal 8.023 Essen in onze gemeente aangetast door de Essentaksterfte. Deze bomen (circa 50% van het totale areaal Essen) hebben een levensverwachting van maximaal 15 jaar. Van het totale areaal hebben 1.626 Essen (circa 20%) een levensverwachting van minder dan 10 jaar. We kiezen er voor om in werkgangen van 5 jaar de zieke Essen met een levensverwachting van minder dan de komende jaar 5 jaar te verwijderen. Hiermee voorkomen we zoveel als mogelijk gevaarlijke situaties als gevolg van het uitbreken van dode takken. Ook bundelen we de vervangingswerkzaamheden en reduceren we de snoeiwerkzaamheden. Het resterende areaal aan Essen monitoren we jaarlijks om een actueel beeld van de ontwikkeling van de ziekte te behouden. Het bestrijden en/of beheersen van boomziekten en plagen bevat een mate van financiële onzekerheid. Er kan een nieuwe bestrijdingsmethode komen waardoor Essen zich herstellen van de Essentaksterfte, maar er kunnen ook andere (nieuwe) boomziekten en plagen in onze gemeente verschijnen. Voorkeur heeft het om te gaan werken met een reserve boomziekten en plagen waarbinnen mee- en tegenvallers kunnen worden opgevangen. De hoogte van de dotatie kan driejaarlijks, op basis van de herijking van dit plan, worden bijgesteld. In onderstaande tabel staan de ramingen voor de vijf actuele en benoemde boomziekten en plagen die niet binnen regulier beheer kunnen worden bekostigd.

Kosten

Gebeurtenis	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Draaigatje	50k	50k	50k	50k	50k	50k	50k	50k	50k	50k
Eikenprocessierups	100k	100k	100k	100k	100k	100k	100k	100k	100k	100k
Japanse duizendknoop	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k
Essentaksterfte ¹	294k	52k	52k	103k	578k	47k	47k	48k	172k	1.348k
Massaria	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k	15k
Totaal	474k	232k	232k	283k	758k	227k	227k	228k	352k	1.528k

*Collegebesluit Draaigatje (267269, overschrijding post ongediertebestrijding)

**Collegebesluit Eikenprocessierups (265382, overschrijding post groenbeheer)

***Collegebesluit Japanse Duizendknoop (158090, overschrijding post groenbeheer)